

Ivan Lesay

POD PSA

„Ako si sa vlastne dostal do Asunciónu?“

Rozosmial som sa a neodpovedal ihneď. Ona nesúrila, najtrpezlivejšia osoba na svete. Prešli takmer tri mesiace od okamihu, keď si ma odvliekla sem, na *granju*. Alebo som sa na ňu ja prilepil? Neviem a ona to nerozoberá. Žasnem, ako prirodzene berie veci – nič neproblematizuje, nič neanalyzuje. Po troch mesiacoch sa medzi rečou opýta, ako som sa ocitol v jej vlasti.

Na letisku ma zdravilo peklo, vzduch po vystúpení z lietadla bol horúci a vlhký. *Čo to robím, čo tu robím?* Takmer som sa na schodíkoch rozplakal. Vzal som si žltobiely taxík do centra, ubytoval sa v hoteli Palmas del Sol, ktorý som deň pred odletom narýchlo našiel cez Booking, filter najnižšia cena, a mal som jediný plán na večer – rozpíliť si lebku cirkulárkou na dve rovnaké polovice a mozog naliať pálenkou ako melón. Každú inú myšlienku som topil v rozpálenom asfalte, keď som sa prechádzal ešte stále horúcim centrom. Tieň som našiel až v budove niekdajšej železničnej stanice, dnes múzeu skrachovaných paraguajských železníc.

Plánovaná odstavka vedomia sa nepodarila. Po druhom tretinkovom pive v ešte poloprázdnom lokáli prišli k baru dve ženy. Cudzinka, pekná pehavá blondína asi z Holandska alebo Nemecka, mi španielčinou takmer bez prízvuku povedala, že v takomto teple najradšej pijú pivo. Obe sa rozosmiali a aj ja som sa musel pokúsiť o úsmev, hoci som dobrú náladu naposledy stretol na inom svedadiel, v inej dobe. *Greta*, podala mi ruku a z hornej pery si utrela kvapku potu, druhá jej stekala po čeľusti medzi uchom a lícom. Po hodine sa ospravedlnila, *cansada*, vzdychla od únavy. Ostali sme s tichou Raquel sami.

Až doteraz. Hladkám ju po bruchu, je na ňom pot a je celkom určite môj - ona sa nepotí skoro vôbec, ja stále. Prechádzam jej prstom po cestičke chĺpkov pod pupkom, štekli ju to, inštinktívne uhýba. Malá polododomrodka: otec biely potomok španielskych kolonistov, mama z kmeňa *Guaraní*. Nie je krásna, vtedy v bare bola číslo dva. Len jej nos ma zaujal - skoro ako sestrin.

„Bacha, pes, ty kokos!“

Dodova výstraha nestačila, Lojzo nestihol zabrzdiť. Všetci, čo nespali, vystúpili z mikrobusu - pozerali sme na rozmiaždeného psa. Ešte mu šklbalo niekoľkými svalmi, ale už nevnímam. Krivili a odvracali sme tváre, nikto nič nehovoril, až kým sa neprestal hýbať.

„Je po ňom,“ Lojzovi preskočil hlas.

Aká symbolika, vzdychol som si v duchu. Ako dávno to bolo - osemnásť rokov, dvadsať? Toľko chudých, hladných, túlavých psov vo svorkách ako na výlete do Grécka som nikdy predtým a nikdy potom nevidel. V rumunských dedinách malátne polihovali na chodníkoch aj cestách, alebo sa v dvojici, trojici motali a ňuchali, kde by splašili nejaké jedlo. Slovenské deti z našej Karosy im dávali kúsky lančmítu, čo mali medzi krajcami chleba, a rodičia ich okrikovali. Psy ich môžu uhryznúť, a čo ak sú besné. Pritom boli úplne krotké, neškodné.

Aké príznačné, že vtedy, keď sa to psami na cestách len hemžilo, sme nezrazili žiadneho, a teraz, pri vjazde na odpočívadlo za slovinsko-chorvátskou hranicou, zrazíme jediného v okruhu mnohých kilometrov. Ako sa tam ocitol? Má krásny obojok, asi čistokrvné plemeno. Čistá krv však opúšťa obeh a tuhne.

Aké iné je to dnes. Vtedy bola v Juhoslávii vojna, preto sme ju museli obísť cez Rumunsko a Bulharsko. V dedinách okolo Craiovy ľudia na plotoch rodinných domov sušili tabakové listy. V strede noci sme zastali uprostred ničoho a na prázdnych regáloch sme si z ničoho vybrali jedinou možnosť - veľkú konzervu bulharskej chalvy za jednu nemeckú marku. Lepšiu som odvtedy nemal, ani nehľadal. Niektoré veci sú len raz. Ostalo mi 99 mariek na zvyšok výletu.

Dnes ma mrzí, že vedľa šoféra nie je sklápacia stolička pre vedúceho zázajdu, lebo som na nej odjakživa túžil sedieť. Tento sen sa mi už nesplní, nemám toľko času. Kľáčim vpredu klimatizovaného vozidla s vlastným WC, otočený dozadu na nemotornom anatomicky vytvarovanom sedadle, pozerám a snažím sa neporovnávať. Nemá to zmysel, aj tak sa neubránim. Parfumy a toaletné vody rôznych značiek sa mi v nose miešajú s inou kozmetikou, dezodoranty, púdre, repelenty, krémy. Menej zabalených chlebkov, zato kreditky, s ktorými sa dá na benzínovej pumpe hocikde v Európe kúpiť čokoľvek, v hocijakej mene, akokoľvek predražené, *na dovolenke sa predsa nebudeme obmedzovať*.

Vzadu sedí výkvet našich priateľstiev. Šumák stihol už tri deti, práve sa hašteria. On, ako inak, spí. Ešte na strednej ceste z tréningu dokázal zaspať v autobuse MHD z Hrnčiaroviec do Trnavy. Má peknú ženu, Záhoráčku, zazerá naňho, lebo sama musí krotiť potomkov. Bol živelný, ale akýsi inštinkt mu vždy

našepkal, ako sa dobre a rozumne zariadiť, a všetko mu vychádzalo. Aj teraz spokojne odfukuje, isto sa mu sníva niečo pekné, možno o adidaskách. Je nimi posadnutý, má možno dvadsať párov, všetky krikľavé.

Dodo je presný opak. Idealista, čo mal vždy smolu, magnet na tragédie. Mama sa mu upila, otec ho ignoroval. Z bicykla padol tak, že si komplikovane zlomil tri kosti v troch rôznych častiach tela, takže doktor krútil hlavou. Na cirkulárke si odrezal jeden článok prsta, nebol celkom triezvy, odvtedy pil menej. Cez týždeň. Aj sme ho jeden čas podozrievali, či si neubližuje zámerne. No a na prvý pohľad neškodná autonehoda, zozadu doňho v päťdesiatke narazil farár. Farár! Ako z *Fantozziho*. Dodovi sa však posunul stavec, odvtedy ho bolieva chrbát, ibalginy hltá ako lentilky.

Z preslávenej Helinej babskej partie tu je Dalia. Jana žije v Denveri, Anička v Juhoafrickej republike. Obe mi ako cez kopírák odpísali, že by si „tú legendárnu jazdu“ *strašne strašne* chceli zopakovať, ale že *strašne strašne* nemôžu; jedna bola doma na Veľkú noc, druhá plánuje prísť na Vianoce – určite si odpovede koordinovali cez Messenger. Aj som ich chápal, aj som vedel, že Dalia by prišla, nech by žila akokoľvek ďaleko.

Pritom práve ona bola pevne naviazaná na svoju rodinu a ani jej nenapadlo zvažovať, či by ako Janka a Anka mohla žiť niekde v zahraničí. Otec Kurd kdesi zo Sýrie či Iraku, preberala po ňom sieť obchodov s orientálnymi potravinami. Musela ostať na Slovensku, aby predávala chuť exotiky. A aby čítala z ksichtov ľudí v ich obchodoch, že hummus a baba ganuš si dajú radi, ale inak by všetky tie svine arabské nakopali do zadku a poslali domov. Dalia však nemala iný domov, povedala mi raz s plačom a dodala: *bohužiaľ*.

Dodo bol do nej odjakživa zamilovaný. Ona by ho aj bola chcela kvôli jeho povahe, ale čo mala robiť, keď ju nepriťahoval? Dodo sa mi vyplakával, že ju miluje. Dalia sa mi vyplakávala, že ho nemiluje. Od Hely som sa dozvedel, že Dalia vždy chcela mňa, hoci som bol mladší. Mne sa aj páčila, aj nepáčila, ako, koniec koncov, každá druhá. Žiadnu som však poriadne nechcel.

Hela. Sedí celkom vzadu, na poslednom sedadle, nohy natiahnuté do uličky a vyložené na operadle. Nové okuliare s hrubým dreveným rámom jej veľmi svedčia, číta si niečo na Kindli, ktorý dostala odo mňa. Pred ňou sedia Matej a Patrícia, jej deti. Pozerajú na tablete Simpsonovcov, Matej mame masíruje chodidlá, mama pradie. Fotogenický pohľad na rodinnú idylku, vyzerajú cool. Len ten Honzo, Helin muž. Sedí na dvojsedadle vedľa detí a pozerá do blba. Nie von z okna, nie do knižky, do telefónu, nie na niečo konkrétne... do blba. Nikdy som nepochopil, prečo si Hela vybrala práve jeho, hromotíka z Kladna. Energetický náramok na ľavom zápästí je jeho najpozoruhodnejšia časť. Nemá žiadnu črtu, príchuť, pachuť. Asi práve takého potrebovala, tichého spoločníka, nemého sluhu, tieňového manžela. Plastelínu, čo sa prispôsobí. Hocikto by s ňou nevydržal. Lebo chcela všetko, vždy, naraz.

„Zastavte, zastavte!“ zakričal Dodo na šoféra, šesťdesiatkou sme sa sunuli rumunským vidiekom. Vraj, *nehrozí, musíš vydržať, chlapče*. Myslel si, že vo svojej hranej Karose je Bohom.

„Oseriem ti autobus?“ Zúfalá situácia, zúfalý slovník. Slušný chlapec prešiel k vulgarizmu a na tykanie, takže hneď bolo jasné, že to nie je vyhrážka, ale hystericko-rétorické konštatovanie faktu blízkej budúcnosti, od ktorého nás delila možno minúta, možno dve. Našťastie to pochopil aj šofér, zastavil, povedal, *ja sa na to môžem tiež vysrať*, stlačil tlačidlo s červeným trojuholníkom, ktoré spustilo Dodovi stopky s oranžovým svetelným intervalom na každom rohu autobusu. Všetci sa presunuli na pravú stranu, aby mu fandili – videli sme ostrý šprint do kukurice, trčala iba hlava, na chvíľu zmizla, a keď sa vynorila už tvárou k nám, úsmev podal správu. Víkali sme ho potleskom ako olympijského šampióna, ohromne nám odľahlo.

„Nechoď sem, čo si sa zbláznila?... Načo sem ideš, čo ma nevidíš?“ šepkal som si v podobnej situácii na rumunsko-bulharských hraniciach. Zo záchodov sa šíril taký pach, že sa do nich nikto neodvážil a všetci sa uchyľovali do blízkeho lesíka. Čupel som za stromom a videl, ako mojím smerom prichádza slečna z brnianskeho autobusu. Zastala desať metrov odo mňa, poobzerala sa tak, že pokryla 355 stupňov horizontu, len tých mojich 5 nie, stiahla si nohavičky a čupla. Chcel som ju upozorniť, že sa obaja môžeme dostať do chúlостivej situácie, ale zároveň som na seba nechcel upozorňovať, lebo som v chúlостivej situácii už bol. Tak som ostal ticho, úkosom a bez dychu sledoval, ako sa vycikala, utrela a odkráčala. Chalani mi závideli, keď som im o tom referoval. Hela sa usmievala, privierala oči pred snlkom, vyzerala nádherne. Dala mi pusku a povedala: *šikovný*.

Pár dní na to, už na pláži pod Olympom, si s kamoškami pri raňajkách hovorili o zážitkoch z predošlej noci. Boli na „babskej jazde.“ Naša pánska vyzerala tak, že sme vypili pár pív na streche apartmánu a potom – už iba s Dodom, zvyšok chalanov ostal doma – sa túlili mestečkom. Nepovedali sme si to nahlas, ale snorili sme po baroch, ako keby sme hľadali naše baby. Nenašli sme, akoby aj? Tak sme na kamennom múriku nad plážou zbalili srbské tínedžerky – tá moja sa volala Vesna, meno Dodovej si nepamätám. Bozkávali sme sa, ale zdalo sa, že to ani ich, ani nás až tak nebaví. K ničomu ďalšiemu nedošlo. Zato baby skórovali. Keď Hela rozprávala o tom, ako si to rozdávala s nejakým gréckym čašníkom, išlo mi srdce puknúť. Robil som všetko preto, aby som udržal kamennú tvár a nič nepovedal. Po obede mi kúpila zmrzlinu.

Nálada pod bodom mrazu, pod psa, napadne mi. Niet sa čomu čudovať – len pred chvíľou sme na odpočívadle odpratávali mŕtvolu. Dodo a ja sme si natrhali na kusy igelitku a rozpučené nevládne zvyšky zvierata sme tak, aby sme si nezašpinili ruky, prehodili za zvodidlá. Ľudia pokapú od smradu, keď sa tam mäso bude zopár dní rozkladať a za takéhoto tepla. Nehoda so psom nie je jedinou príčinou zvláštnej nálady. Pár tvári sa tvári „nadšene,“ ako keby tu neboli dobrovoľne. Je možné, že som to trochu prehnal, že som príliš naliehal?

„Fú, ty kokos, do Grécka autobusom? Čo-ti-šibe?“

„Vieš, Sandročka má vtedy sústredenie z tanečnej.“

„No... som ti ani nehovorila, s Petrom máme problémy. Boli sme na víkend v Tatrách a nedopadlo to dobre. Málo spolu hovoríme, ale chceme to dať znova dokopy. Ale na desať dní busom tak ďaleko... to si neviem predstaviť.“

„Už máme niečo dohodnuté so svokrovcami, musím starému pomôcť na dome.“

Tušim len Dodo z fleku povedal, že v pohode, ide. Ostatných som musel pri-tlačiť.

„Mi chceš povedať, že si nenájdeš čas? Aj keď vieš, že to môže byť naposledy? Chcem rozlúčku zaživa, nie až na pohrebe!“ kričal som na tých, čo sa nápadu bránili najväčšmi.

Grécko som neobhájil, je príliš ďaleko. Nakoniec ideme do Chorvátska, do rezortu s animátormi pre decká, s polpenziou. Nech to para tlačí, aspoň dačo.

Ja som jej mladším dvojčaťom, ona mojím starším nie je. Veda a rozum nabok, je to tak. Štyri roky náskoku a bezohľadný ťah na zážitky vyživili existencie nás obidvoch. Visel som na nej, cítil každý jej pohyb. Duše aj tela. Ako pes. Bol som vďačný, že ma má rada. Moje šťastie aj bolesť boli derivátmi jej nálad. Hela.

Ja som ešte ani nezačal pozerávať porno, väčšina jej rovesníčok sa s rumencom rozprávala o prvých pettingoch, a ona už mala za sebou sex v trojici. Po škole, keď naši neboli doma, ma zatvorila do detskej izby. Zapchával som si uši, aby som nepočul zvuky a vzdychy z obývačky. Tóny klavíra ohlásili koniec. Potichu som pootvoril dvere a nakukol do izby. Jej frajer ležal na koberci a tváril sa nešťastne. Aj keď som ho neznášal, bolo mi ho ľúto – domyslel som si, že trojka nebol jeho nápad, aj že s ňou nesúhlasil. Rovnako som vedel, že nemal na výber. Holohlavý starší chalan, ktorého som poznal len z videnia, ležal spotený v boxerách na gauči, kde naši po večeroch čumeli na telku. Všetci traja sme sa ako paralyzovaná korisť v úžase dívali na Helu, ako nahá sedí za klavirom a sústredene hrá *Hey Jude*. Mal som devastačné vnútorné zranenia, cítil som zradu... ale dalo sa hnevať na takú jednoznačnú a prenikavú krásu?

To bolo v polovici jej života, náturu však nezmenila. Len záľuby a kolaterálne obeť. Za pár rokov vystriedala veľa chlapov i nejaké ženy. Súbežne chodila a rozchádzala sa. Zdôverovala sa mi, aj keď som sa na nič nepýtal, a aj keď sa ma jej informácie dotýkali. Potom ju vzťahy a sex prestali baviť. Celou svojou silou a nasadením sa pustila do drog. Rovnako rýchlo a bez problémov s fetom prestala. Zabehla benefičný maratón. Pár mesiacov ju držali chlpské domáce práce – všetko doma prerobila, poličky, priečky, linku, zaspávala s vrtačkou v ruke. Našich skoro porazilo. Medicínu a marketingovú komunikáciu vyštudovala naraz. Nakoniec nerobila ani jedno. Naučila sa po španielsky, ja s ňou. Cestovala ako šialená. Niekedy sa len tak zobrala a dlho jej nebolo. Bez detí fajn, ale neprestala ani potom. Dva mesiace tripov v Amazónii, išla. *Honzo dve deti zvládne*, Patka mala vtedy rok.

Najsebeckejšia suka!, povedali by tí, čo Helu nepoznajú. Ale Hela nemôže za to, že je posadnutá, sama na sebe závislá.

„To myslíš vážne?“ Dych sa mi zastavil, keď som pozeral na faktúru s pripnutým príjmovým dokladom. V hornom rohu bolo logo cestovnej kancelárie Glóbus

a dole bolo ledva zrozumiteľným písmom napísané: Zájazd 2x osoby, apart., Bus.

„Jasné, pôjdeš s nami a môžeš zobrať aj Doda.“

Mal som osemnásť a nikdy predtým som nebol v zahraničí, o mori ani nehovoriac. Naši nemali peniaze, na takýto nadštandard určite nie. A zrazu som mal pred sebou staršiu sestru, ktorá mi hovorí, že ide na výlet s troma kamoškami do Grécka a ja sa môžem pridať. Aj s partákcom!

„Kde si na to zobrala?“

„Nevyšetruj... Mali sme to za výhodnú cenu. Volaj Dodovi a pomaly sa začnite baliť, vo štvrtok večer vyrážame,“ žmurkla na mňa.

Naozaj to tak bolo, ako som sa neskôr dozvedel. Segra s kamoškami brigádovali pre cestovku na veľtrhu cestovného ruchu. Za odmenu dostali dovolenku. Majiteľ cestovky, český Grék Moras, mal apartmány prenajaté na celé leto a okrem toho musel vypraviť celú Karosu, takže keď práve všetky miesta neobsadil platiacimi dovolenkármami, nič ho nestálo výletom „vyplatiť“ študentky.

„A my?“ pýtal som sa už v autobuse.

Nás vraj vybavili nejakým *manipulačným poplatkom*, povedali a rozrehotali sa.

Na poslednú chvíľu sa pridalo ešte pár ďalších kamošov a kamošiek. Bol to ten najpamätnejší výlet.

Šumák leží rozpleštený na tvrdej dlažbe terasy, na tvári špagety a rajčinová omáčka. Ja držím jeho stoličku a kľčovito sa smejem, jeden-dva hlasy so mnou, nie príliš ochotne, ostatní sú rozpačito ticho.

„Čo ti už načisto šibe, ty *cvok*?“ pýta sa ma Šumák zo zeme celkom chladno-krvne, cedí cez zuby a nenávistne žmúri oči. To je ešte horšie, než keby sa rýchlo postavil a jednu mi strelil. Nevyzera prekvapený - asi niečo také očakával. Dokonca sa zdá, že si slovo *cvok*, v takejto situácii preňho absolútne neprirodzené, chystal už dlho a povedal ho so zadosťučinením. Ovláda sa, akoby bol už vopred vedel, že niečo takéto spravím. Na rozdiel odo mňa. Naposledy som niekomu podtrhol stoličku na základnej. A nikdy nie s takýmto výsledkom. Šumák s bolestnou grimasou stále leží na zemi a nevie sa sám postaviť. Dodo a Lojzo ho dvíhajú, ja mu tiež podávam ruku, ale odmieta.

„Sorry, brácho, veď sranda musí byť, či nie...?“ snažím sa odľahčiť situáciu, ale márne. Neviem, čo mi to napadlo. Prvé dva dni sme chľastali, dnes po večeri viazla nálada, tretí deň je vždy krízový. „Pome žiť, doriti!“ povedal by Dodo kedysi. Sedávali sme na terase Budějovickej a po šiestom pive nám klesali hlavy. Často sme aj išli, do Havany na diskotéku, tancovať a pobíť sa.

Sám s cigou, v rohu balkónovej terasy s reklamnou roletou Ožujsko, chcem byť k sebe úprimný; nie je už veľa času. Chcel som ich pobaviť, nemyslel som to zle. Zároveň... zároveň nebola celkom náhoda, že som podrazil práve Šumáka; takému Dodovi by som to nikdy nespravil, ani zo srandy.

V prvý večer, hneď po príchode, sa väčšina rozliezla do izieb. Len zopár sa nás zišlo na balkóne Helinej izby – ako na intráku sme si podávali fľašu rakije a zapíjali ju pivom z ešte nevychladených plechoviek. Fantázia, mnohí sme sa dlho nevideli, bolo o čom rozprávať, strašne sme sa nasmiali. O polnoci už sme boli opití, Šumák mal sprosté reči na Helu. Honzo dávno spal, ona na to vôbec ne-reagovala, iba sa smiala.

Včera sme mali ohlásenú veľkú párty, tam už prišli všetci aj s deťmi. Spievali sme, tancovali, pili, vôbec to nepripomínalo rozlúčku. Presne takto som si to predstavoval, presne toto som chcel Hele ako odplatu po rokoch darovať, presne kvôli tomu som tento poondiaty výlet organizoval. Žiarila na celý parket, úplne sa odviazala, ako za starých čias. Zabudla! To bolo najdôležitejšie, zabudla. Dalia si dala fľašu tequily medzi kozy a akože ma kojila, skoro sme sa zadržli od smiechu. Chalani brejkovali, baby vrteli bokmi.

Až ku koncu party, niekedy nad ránom, som sa zarazil. Popravde, docvaklo mi to až dnes ráno... taká opilecká spomienka, keď oči fotia v reálnom čase, ale myseľ sa dostane k analýze výjavu, až keď je čerstvá. Ten had ju držal za zadok. Nie nejak nežne, nie nedopatrením, nie krátko. Práve som vychádzal z vďaka, takže kruh ľudí na parkete som videl zozadu, v jeho strede Lojzo a Dodo battlovali v breakdance, všetci sa rehotali, povzbudzovali ich, pískali. Len jeden človek netlieskal, ruku mal strčenú v legínach najkrajšej ženy v miestnosti. A Hela síce cudziu ruku nakoniec vytiahla, ale trvalo jej to... kurník, ale jej to trvalo! Navyše to nespravila nejak extra dôrazne. Usmievala sa a ďalej ja tvárila, ako keby sa nič nestalo.

Šiel som sa upokojiť do rohu, nepodarilo sa. Práve naopak.

„Škoda, že si sa nedolámal a nezadržol špagetami,“ len tak medzi rečou šepkám Šumákovi. Stojím za ním, žujem nedogrilovaný steak a nahlas mľaskám. Strhne sa, tentoraz ma nečakal, myslel si, že podtrhnutá stolička mi stačila. Spolu s ostatnými sedí v polkruhu okolo televízora zaveseného na konzole v rohu terasy, otvára sa olympiáda v Riu.

„Sierra Leone, kukajte, o chvíľu už pôjdu naši,“ kričí z predného radu Lojzo. Jeho ryšavá hlava svieti na modrozeleno, odráža svetlo veľkej televíznej obrazovky.

„O čo ti ide?“ pýta sa Šumák hŕstky športovcov zo Singapuru. Naberá dych, tvári sa, že pozerá otvorenie, ale cítim, že okrem mňa nič iné nevnímam.

„Kiskááá...“ moderátor nemeckej ZDF smiešne naťahuje meno nášho vysmiatého prezidenta v hľadisku. Všetci vybuchnú do smiechu a opakujú kiskááá, kiskááá, kiskááá...

„Len tak rozmýšľam, či si naozaj myslíš, že ti všetko v živote vyjde. Že sa ti podarí, na čo siahneš. Že sa ti všetko prepečie.“

„No konečne majú tí naši aspoň aké-také kostýmy, už sa nemusíme hanbiť, dožila som sa,“ smeje sa Hela. Obaja na ňu pozeráme.

„O čom to trepeš?“ šepká Šumák, aby nás Hela nepočula. „Mám sa cítiť vinný? Že ešte žijem?“

„Pekná tá Barteková, tú by som tuším aj ja pretiahla,“ kýva hlavou Dalia a ja

viem, že až tak nekecá. Štyri kamarátky si robili tajomné „večery bez chlapcov“. Mali byť prísne tajné, ale mne Hela hovorila všetko.

„Ty o čom trepeš, aké ospravedlňovanie? Ja nechcem ľútosť, nepotrebujem tvoj plač. Žijeme krátko a šťastní sme mohli byť len chvíľu, keď sme boli mladí,“ takmer kričím. Šumák na mňa neveriacky pozerá, márne hľadá stopy ironie. Hysteria nie, pátos nie, dávam si v duchu inštrukcie. Pokračujem tichšie.

„Teraz už len umierame, kamoško. Všetci... Hela a ja, ale aj ty, on, ona... . Akurát sme so segrou aj v tomto šikovnejší než vy, sme rýchlejší. Ale neboj, kamarát, aj ty nakoniec skapeš ako mucha usušená pod oknom. Takže mohol by si mať aspoň trošička chochmesu a nepokaziť nám posledné chvíle?! Hlavne Hele!“ Už nikto nesleduje olympiádu, hovoril som menej logicky a hlasnejšie, než som chcel. Všetci sa otočili a pozerajú na nás.

„Slovenia,“ ohlasuje komentátor a na ploche defilujú muži v bledomodrom a ženy v zelenom. „Slovinsko,“ prekladá Lojzo, ako každú krajinu doteraz. Len teraz o dosť tichšie.

Hela vstáva a odvádza si ma do rohu terasy, opäť na moju trestnú lavicu. Je pokojná, len oči má smutné. Nikdy nebola krajšia a ozajstnejšia. Mýlil som sa, ona stále žije.

„Nechaj tak, bráško. Mne Šumák nevadí. Už tu nebudem dlho, tak som rada, že sa aspoň niekto o mňa zaujíma... ako o živú bytosť, ako o ženu, že ma nelutuje...“

„Ako to myslíš, že aspoň niekto? Veď ja sa o teba zaujíмам...“

„Ja viem, bráško, ja viem, jasné. Len to je iné, vieš?“

Čo jej na to povedať? Samozrejme, že to je iné. Viem. Vedel som to celý život.

„Heláááá, Helááá...“ kričíme do tmy, kričíme do vln, čo narážajú na pobrežie. Počasie je na toto miesto a tento čas neobyčajne búrlivé. Neprší, no fúka a po oblohe sa rýchlo sunú mraky. Sme mokří a trasieme sa, na sebe máme len spodnú bielizeň, všetci traja sa držíme za ramená ako futbalisti pri penaltovom rozstrele. Iba exekútorka pokutového kopu chýba. Naše mokré mikiny a tepláky ležia na kôpke hneď vedľa Heliných suchých vecí.

Keď sme ju ráno nenašli v apartmánoch a nikto nevedel, kde bola, ani kam išla, v panike sme sa ju vybrali hľadať. Niekoľko skupiniek, každá iným smerom. Na pláži sme našli jej rifle, tričko a spodnú bielizeň. Dalia a Dodo sa s krikom okamžite hodili do mora. Vlny ich plieskali po tvárach, voda im vyplachovala vykričané hlasivky, nahltali sa jej. Ja som ich tahal späť, aby ich nasiaknuté veci nestiahli pod hladinu.

„Možno sa len išla okúpať, je dobrá plavkyňa, žiaden strach. Alebo si iba robí prdel a teraz sa na nás pozerá odniekiaľ z úkrytu a smeje sa...“ menujem menej tragické možnosti, čo mi prichádzajú na um, aby som Dalíu a Doda upokojil. Ale hlboko vo vnútri viem, ako sa Hela rozhodla a čo to znamená.

„Somarina! Musíme zavolať políciu, záchranárov... nemôžeme tu len tak stáť.“ Dodo sa od nás oddelil a zúfalo behá po kolená vo vode päť metrov tam a päť metrov späť ako besná zver v klietke.

„Kde je, doriti, kde doriti je?! Helááá!“ Dalia sa nevzdáva, neverí, zachrípnutým hlasom hučí do spenenej vody, pozerá do diaľky, trasie sa.

Ja stojím na mieste a nemám silu nič vysvetľovať. Veď práve mne mohlo byť všetko jasné už od začiatku, ale zapína mi až teraz. Presne takto si to Hela naplánovala.

„*Mi amor*,“ Raquel odloží malý nožík na stôl, utiera si ruky do handry, dôkladne suší prst po prste, pozerá mi do očí priamo a vážne. „Zomrela?“

„Áno. Teda nie. Vlastne áno, ale až neskôr. V ten deň ju zachránili rybári. S opuchnutými očami sme postávali okolo bazéna, policajti nás vypočúvali a ona zrazu vystúpila z rozheganého pick-upu – nahá, zabalená len v deke, mokré vlasy sa jej lepili na tvár. Strašne sa hanbila. Možno prvý raz v živote, práve keď sa rozhodla, že s ním zatočí, sa jej niečo nepodarilo. Tak ako vždy, aj teraz, naposledy, chcela byť originálna, chcela zo sveta odísť lyricky, prelomovo. No dopadla v podstate hlúpo. Tragikomicky. Všetci sme boli takí vystresovaní, takí zmätení, že sme sa zabudli tešiť z jej neúspešného pokusu. Pozerala do zeme a pomalým krokom prešla medzi nami. Len deti sa jej zavesili na deku, opakovali *mamínka, mamínka*, a spolu s Honzom ju podopierali a odprevádzali do apartmánu. Lojzo sa opýtal, či sa jej niečo nestalo, ale neviem, čo chcel počuť.“

Raquel neprítomne zapaluje sporák napojený na plynovú bombu a dáva zovrieť vodu. Nepýta sa nič, no z celého jej tela sála napätie – je zvedavá na pokračovanie, na koniec. Prvý raz ju vidím takú zaujatú. Vyzerá zaujímavo, možno až pekne.

„Zomrela rok na to, pred troma mesiacmi, na posteli v nemocnici. Ja som ju držal za jednu ruku, Honzo za druhú. Ten rok bol otrasný, veľmi trpela. Po výlete do Chorvátska sme si odrazu boli na míle vzdialení a celkom cudzí,“ pozerám do podlahy a sledujem zástup pochodujúcich mravcov.

„*Pobrecito*,“ ľutuje ma Raquel.

„Pamätáš na náš prvý večer v bare Lido?“ pýtam sa a pozriem na ňu. S úsmevom prikyvuje.

„V ten deň mala Hela pohreb.“ Už sa neusmieva. „Nemohol som naň ísť... nemohol. Jednoducho som to nedokázal, zošalel by som tam. Tak som utiekol do najväčšej diery sveta, kde sa ešte dohovorím, prepáč. *Takto* som sa dostal do Asunciónu, Raqueliňa.“

Sfka *maté* cez slamku z alpaky. Keď dopije, dolieva horúcu vodu a podáva mi svoju tekvičku. Moja je od včera nepoužiteľná. Kúpil som ju od jednej z miestnych remeselníčok, ktoré Raquel školí na farme, priúča udržateľnému poľnohospodárstvu. Pri prvej dávke som chcel nádobu „ošetriť,“ tak sa tu tomu hovorí. Vyškrabal som zvyšky dužiny a dal ju sušiť na slnko. Cez noc som ju zabudol vonku, naštal mi do nej pes. Keď som to Raquel ráno povedal, rozosmiala sa na celé kolo. Takú rozjarenú som ju videl prvýkrát. Vtedy mi napadlo, že tu asi ostanem, aspoň na nejaký čas. S Cigánočkou – tak som jej hovoril. Mala rada, keď som s ňou hovoril po slovensky a ona ničomu nerozumela. Len pár slov pochytila.

„Káva?“ pýtala sa neisto. Držala malú červenú bobuľu práve odtrhnutú z ne-nápadného kríka.

„*Tereré?*“ pýtal som sa ja, keď mi podávala drevený pohárik so zmesou *maté* a bylín zaliatych ľadovou vodou.

Neviem, či som ešte vždy chorý. Nebol som na kontrole, ani sa nechystám. Zatiaľ mi to nedáva zmysel, ale vylúčené to nie je – možno som ani nikdy chorý nebol.